

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

الحاج داکتر امین الدین «سعیدی – سعید افغانی»
۰۳ اگست ۲۰۱۵

تشکیل اجتماع برای تلاوت قرآن

جمع شدن برای ختم قرآن بدین ترتیب که صرف یک نفر قاری که تلاوت خوبی کرده می تواند، قرآن عظیم الشان را به ترتیل تلاوت کند، وسایر اشتراک کننده ها آن را گوش دهد و بعد از تلاوت در صورت ممکن آیاتی را که تلاوت نموده است مورد ترجمه و یا تفسیر قرار دهد و برای فهمیدن آن درس قرآنی و اسلامی ارائه کند، از دید فهم دینی، عمل مطلوب و قربتی است که خداوند متعال آن را می پسندد و ناگفته نماند که پروردگار با عظمت ما در برابر آن پاداش فراوان می دهد.

مسلم در صحیح خود و ابوداود از ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ روایت کرده اند که گفت: پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود: «مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللهِ يَتْلُونَ كِتَابَ اللهِ وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ اِلَّا نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ وَعَشِيَتْهُمْ الرَّحْمَةُ وَحَفَّتْهُمْ الْمَلَائِكَةُ وَذَكَرَهُمُ اللهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ».

«هیچ گروهی در خانه ای از خانه های الله تعالی برای تلاوت و مطالعه قرآن گرد هم نمی آیند؛ مگر آن که آرامش بر آنان نازل می شود و رحمت آنان را می پوشاند و ملائکه آنان را احاطه می کنند و الله تعالی آنها را در میان کسانی که نزد او هستند یاد می کند» بخشی از حدیثی که مسلم ۲۶۹۹ و ابوداود (۱۴۵۵) و ترمذی ۲۹۴۶ روایت کرده است. همچنان دعا بعد از ختم قرآن عظیم الشان جایز و مطلوب است؛ اما نباید به صورت همیشگی باشد و نباید در دعا بعد از ختم قرآن به عبارتهای مشخصی چنان که گویا سنت است پایبند بود. زیرا چنین چیزی از پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثابت نیست؛ بلکه فقط بعضی از صحابه این کار را کرده اند، همچنین دعوت مردم برای ختم قرآن عظیم الشان در شرع ممانعتی ندارد.

مسألة توزیع پاره های قران :

توزیع جزوات و پاره های از قرآن بین حاضران برای آن که هرکسی برای خودش بخشی یا جزئی از قرآن را تلاوت کند ، این تلاوت قرآن برای هر یکی از تلاوت کنندگان ختم قرآن عظیم الشان به حساب می آید ولی منحیث کل به حیث ختم کامل قرآن محسوب نمی گردد. (تفصیل موضوع را می تون در انجمن دائمی، بدع الناس فی القرآن صفحه ۱۱، ۱۲، مطالعه فرماید)

آیا ختم قرآن عظیم الشان در یک روز جایز است :

خواننده محترم !

آیا ممکن است قرآن عظیم الشان را به طور کامل در یک روز ختم کرد؟ آیا چنین چیزی در فهم شرع جایز است؟ طوری که صراحت دین مقدس اسلام بر این است که ختم قرآن عظیم الشان در کمتر از سه روز جائز نمی باشد. برای ارائه جواب به این سؤال قبل از همه باید گفت که:

اولاً: قرائت کتاب خداوند متعال یکی از عبادت های بزرگ اسلام است و چرا اینگونه نباشد در حالی که قرآن کلام خداوند بلند مرتبه است. با وجود این شأن و مقامی که برای قاری قرآن به دست می آید خداوند ثواب بزرگی را در دنیا و آخرت به او (قاری) وعده داده است.

همچنین قرآن برایش شعار و هدایت است و در بدل هر حرفی از قرآن، ده حسنه و نیکی برایش در نظر گرفته می شود و قطعاً قرآن روز قیامت شفیع او خواهد بود. علاوه بر این ها ثواب و پاداشهای دیگری هم در سایه قرائت قرآن به قاری می رسد. به همین دلیل است که صحابه بزرگوار و تابعین گرانقدر و پیروان آنها به قرائت کتاب پروردگارشان علاقه مند بودند و روزانه برای خود دعائی از قرآن را در نظر داشتند و با وجود علاقه آنها به قرائت قرآن حد و اندازه ای که از شریعت تجاوز نمی کرد را رعایت می نمودند و به واسطه آن در جهت مخالفت هدایت نبوی گام بر نمی داشتند. بنابراین اکثر شان هر هفته یک بار قرآن ختم می کردند و هر کس که توانائی بیشتری هم داشت جزء در شرایط معین که به ذکر آنها می پردازیم در کمتر از سه روز قرآن ختم نمی کردند.

اکثر صحابه کرام طبق وصیت پیامبر صلی الله علیه وسلم به عبدالله بن عمر بن العاص ختم قرآن را در یک هفته لازم دانسته اند.

در حدیثی از عبدالله بن عمر روایت شده است که فرمود؛ پیامبر فرمودند: قرآن را در مدت یک ماه ختم کنید، گفتم من توانائی بیشتر دارم فرمودند: پس آن را در هفت روز ختم کن و بر آن میفزائی. آنان قرآن را در کمتر از سه روز به خاطر انزجار پیامبر از آن، ختم نکردند.

همچنان در حدیث دیگری از عبدالله بن عمر روایت شده است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: کسی که قرآن را در کمتر از سه روز ختم می کند عالم به احکام شرعی نیست.

این حدیث را ترمذی و ابوداؤد و ابن جامه روایت نموده اند و شیخ البانی آن را در صحیح ابن ماجه آورده است و تصحیح نموده است و او کسی است که صحابه گرانقدر را از هدایت نبوی آگاه نموده و بزرگان علم و هدایت در آن مورد از ایشان پیروی نمودند.

۱- در حدیثی از ابن مسعود روایت شده است که فرمودند: قرآن را در هفتاد روز بخوانید و در کمتر از سه روز آن را قرائت نکنید. سعید ابن منصور آن را در «سننه» با اسناد صحیح روایت نمودند، همانطور که حافظ ابن حجر آن را در «فتح الباری» آورده است.

۲- از معاذ ابن جبل (رض) روایت شده است که ایشان اکراه داشتند از این که قرآن را در کمتر از سه روز بخوانند. ابوعبید آن را در کتاب «فضائل القرآن» روایت نموده است و ابن کثیر آن را در «فضائل قرآن» تصحیح نموده است.

۳- ابن کثیر فرمودند: پیشینیان غیر از یکی از آن ها از قرائت قرآن در کمتر از سه روز، اکراه داشتند و این راه و روش و اعتقاد ابی عبید و اسحاق بن راهویه و افراد دیگری غیر از آن ها است. (فضائل القرآن، صفحه ۲۵۴)

و به خاطر عدم درک و فهم کسی که قرآن را در کمتر از سه روز می خواند، نسبت به کسی که آن را با تدبیر و تدبیر و آرامش می خواند از معانی و مفاهیم ارزشمند و عالی استفاده نمی کند.

شیخ الاسلام، ابن تیمیه، فرمودند: قرائت قرآن آنگونه که بدان امر شده است؛ ایمان را برای قلب به ارث می گذارد و یقین و آرامش و شفاء را در آن زیاد می کند.

ثانیاً: آنچه در بعضی از کتاب های علماء، در مورد ختم قرآن در برخی از آن ها ذکر شده است این است که آنان قرآن را چهار بار در روز و چهار بار در شب ختم می کردند : و به خاطر بعید بودن این قضیه، اثبات آن از کسی که این امر از او روایت شده است، درخور و نیازمند بررسی است. چراکه زمان اجازه همچین کاری رابه انسان نخواهد داد. علاوه بر این ، ادعا شده که برخی از آن ها قرآن را در فاصله بین مغرب و عشاء ختم کرده اند. تأیید چنین ادعا هائی حتی با سرعت زیاد در قرائت نیز، امکان پذیر نیست و اما قرائت کامل قرآن در یک روز ممکن است و بعضی از بزرگان، چنان که از آن ها روایت شده است، در یک رکعت آن را انجام داده اند. کسانی را که قرآن را در یک رکعت ختم نموده اند، به علت کثرتشان غیر قابل شمارشند و از میان آن کسانی هستند مانند: عثمان بن عفان، و تمیم الداری، و سعید بن جبیر. و اما کسی که چنین کاری را انجام می دهد آیا طبق سنت و راه و روش پیامبر صلی الله علیه وسلم هدایت یافته است و آیا که کاری را که انجام می دهد از لحاظ شرعی جایز است؟

جواب: هر کس این کار را در زندگی اش عادت و پیشه خود قرار دهد، شکی نیست که خلاف شرع انجام داده است و کارش جز با نوعی سوء استفاده و زیاده روی در انجام واجبات و فرایض شرعی همراه نمی باشد. مانند تقریب در نماز و تربیت فرزندان و صلۀ رحم و نیک رفتار نمودن با خانواده و یا نوعی سوء استفاده و زیاده روی در کاری که بدان کسب روزی می کند.

اما کسی که این کار را گه گاهی به قصد مرور حفظش و یا بهره بردن و استفاده به جا نمودن از زمانهائی که دارای فضل و بخشش هستند انجام می دهد مانند ماه مبارک رمضان و یا به دلیل این که شخص در مسجد اعتکاف نموده یا این که فردی در زمان مشخصی در مکه به عبادت و پرستش مشغول است ، کارش خلاف شرع نیست.

ابن رجب الحنبلی فرمودند: قتاده هر هفته یکبار قرآن را ختم می کردند و در ماه رمضان هر سه روز یکبار و در دهۀ اخیر ماه رمضان هر شب یکبار این کار را اجماع می دادند.

امام شافعی در ماه رمضان ۶۰ ختم داشتند که آن را در زمانی غیر از نماز قرائت می کردند. و امام ابو حنیفه (رح) هم همچنین بود نهی از قرائت قرآن در کمتر از سه روز پیوسته و به صورت مداوم بوده است اما در اوقات با فضیلت مانند ماه رمضان مخصوصاً شبهای قدر و در اماکن مقدس مانند مکه برای کسانی غیر اهالی انجا ، بیشتر تلاوت نمودن قرآن جهت غنیمت شمردن زمان و مکان مستحب است .

تتبع و نگارش:

الحاج داکتر امین الدین « سعیدی – سعید افغانی »

مدیر مرکز مطالعات ستراتیژیک افغان و مسؤول مرکز کلتوری دحق لاره- جرمنی